

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 24. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditura
oici pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 25 Mart. (6 Aprilu) 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Insciintare de prenumeratiune

la „Telegrafulu Român“

pe patrarulu alu doilea (Aprile, Maiu, Iuniu) alu anului 1865.
Pretiulu pe unu patrariu de anu: pentru Sa-
biu 1 f. 75 xr; pentru districtes si provinciile
Monarchiei austriace 2 f.; pentru Principa-
tele romane unitesi preste totu straina-
tate 3 f.

Abonamente se primescu si pe jumetate si pe trei patrare
de anu.

Cei-ce dorescu a ave acestu diariu, suntu invitati a
tramite abonamentele

fara amanare—caci nu se tiparescu far' esemplarele
prenumerate — la

Editor'a „Telegrafului Român“ in Sabiu.

Meditatiuni asupr'a trebei banesci si monasti- resci, ce compete partii romane din fondurile si monastirile Metropoliei Carlovitiene, carea era comuna a Romanilor si Serbiloru.

(Continuare din nr. 22 si 23.)

Starea metropoliei, ce remane correlative a nostri
de nationalitate serbesca, se pote lauda cu referentie multu
mai favoritoare pentru ajungerea scopurilor bisericesci, de-
catu starea metropoliei nostre romanesci nou infiintande.

Metropoli'a serbesca are o biserica catedrala pomposa,
este inezestrata pana la abundanta cu odore archieresci pre-
tose, Metropolitulu are dotatiune corespunditoare, possede in
Carlovitiu unu alumneatu din dilele fericitulu Archiepiscopu si
Metropolitu Stefanu Stratimirovic de Culpinu; metropoli'a ser-
besca are siese Episcopi sufragani cu biserici catedrale, cu
resiedintie si fundu instructu, si trei institute teologice; eii,
precum se pote vede din opiniunea reprezentantiloru romani
din lun'a lui Septembrie 1864, i va remane o parte mare a
fondului neatingibilu si clericalu si 22 de monastiri; dincon-
tra metropoli'a romana n'are biserica catedrala, n'are odore
episcopesci, nici pretose, n'are dotatiune, ea va ave doi E-
piscopi sufragani, dintre cari unulu possede resiedintia forte
modesta, ear celalaltu in Caransebesiu va ave pentru locuinta o
casa cetatienesca, ce se afla in stare si mai rea, decatu a E-
piscopiei Aradului, si in fine, dupa opiniunea mai susu amin-
tita, — deca aceea se va incuviintia — va ave asia dicendu si
o mica parte a fondului neatingibilu si clericalu, precum si 4
monastiri si unu institutu teologicu. Asemenandu impregiu-
rarile cele favoritoare ale metropoliei romanesci din punctulu
de vedere alu numerulu credinciosiloru nostri preste totu,
apoi potemu dice, ca metropoli'a serbesca fatia cu numerulu
credinciosiloru sei din Ungaria, Slavonia, Croati'a si confi-
niele militare, care nu face 1 mill. suflete, se afla in stare
favoritoare, pecandu dincontra metropoli'a romana fatia cu
numerulu celu mare alu credinciosiloru sei din Ungaria,
Transilvani'a si confiniile militare, care ajunge mai la 2 mill.,
se afla in stare nefavoritoare.

Se pote, ca cine-va in espositiunile mele acestea sa voiesca
a gasi o incusa asupr'a fostei nostre metropolii comune,
ce a esistatu pentru natiunea romana si serbesca dela ince-
putulu secululu XVIII. pana in dilele nostre.

Eu potu incredintia pre ori cine, ca pe catu suntu de de-
parte unulu de altulu cerulu cu pamentulu, pe atat'a de de-
parte sum eu de astfelu de intentiune. Cuvintele mele tintescu
numai a constata adevेरulu a cel'a, ca precum pe tempulu esi-
stintiei metropoliei nostre comune partea serbesca a bisericii
nostre generale in Austria fatia cu partea romana au avutu fo-

lose mai mari, asia metropoli'a serbesca fatia cu cea romana
si acum va remane in stare preferita, fiindu acest'a (urmarea
fresca a acelu impregiuari, in cari s'au aflatu biserica no-
stra comuna din Austria, dela tempulu mai susu amintitu pana
n' dia'a de astadi.

Cuvintele mele prin urmare nu involvescu nici o acusa,
ci constateza numai simplu unu adeveru istoricu din vietia
nostra bisericesca. Sciu si recunoscu prebucurosu, ca Archi-
episcopi'a si Metropoli'a din Carlovitiu se infiintia la anulu
1690 pentru natiunea serbesca, ca metropoli'a acest'a a fostu
o provincia bisericesca a natiunii serbesci; sciu si marturisescu
si pe basa reala a istoriei bisericesci, ca Episcopi sufragani
ai metropoliei serbesci din Ungaria, adeca acei'a, cari ocupat
eparchiele Aradului, Timisorei si Caransebesului, estinsera
jurisdictiunea loru nu numai asupr'a Serbiloru din acele epar-
chii, ci si asupr'a Romaniloru acelu tinuturi, devastate de
inimicii crestinatatiei, adeca de Turci. Se intelege de sine, ca Ro-
manii se supusera de buna voia Archipastoriloru serbesci, caci
la acest'a, precum atestea nenumerate dispositiuni politice, i
constringea starea politica. Crestinii nostri din Trannia aveau
pe tempulu acel'a ierarhia lor bisericesca, in fruntea carei'a
stetura Metropolitulu Varlaamu pana la an. 1692, apoi Teofilu
pana la an. 1697, si in fine pela an. 1698 Atanasu tradatorulu
care la an. 1700 cadu in apostasia. Din anulu acest'a pana
la 1770 remasera crestinii nostri din Trannia fara metropo-
litu si fara vreunu Archipastoru, si precum ne invatia istoria
despre evenimentele bisericesci ale Tranniei in anii acei'a,
crestinii nostri deveniti orfani cautau mangaiere in cele sufle-
tesci parte la metropoli'a din Bucuresci si la Episcopi din Ro-
mani'a, parte la Episcopi serbesci din Banatu si pe urma
la Metropolitulu din Carlovitiu. Aperarea cea resoluta a reli-
giunii loru stramosiesci din partea credinciosiloru nostri pro-
duse in fine dispositiunile maiestaticesce din 9 si 30 Octobre 1783 nr.
1701, prin cari bisericii nostre din Trannia i se dete episcopu,
care in afacerile dogmatice si spirituale se subordina metropo-
litulu din Carlovitiu si sinodulu acestui'a; si fiindu intra-
ceea si Bucovin'a venise sub sceptrulu imperiulu austriacu,
prin aceasi ordinatiune imperatesca si Episcopulu din Radautiu
se subordina metropolitulu din Carlovitiu si sinodulu acestui'a.
Acesta resolutiune imperatesca prin ordinatiunea imperatesca
din 8 Decembre 1786 se confirma a dou'a ora.

Eu affu in acesta ordinatiune imperatesca manifestarea a-
celui zelu binecumentatu, cu care Metropolitii si Episcopi ser-
besci luara pre crestinii cei apesati de nationalitate romana
sub scutul loru archipastorescu, amesuratu canonulu VI alu
sinodulu ecumenicu I, care demanda, ca fiacare Metropoli'a este
datore a mangaii pre crestinii metropoliei invetinate, candu
acest'a sta sub gona si candu crestinii n'au Episcopi, si ca a-
cesta aperare are sa tina pana la eliberarea de sub gona a
acelei metropolii.

Eu sum de acea credintia tare, ca aceste impregiuari
factice au indemnatu pre metropoli'a din Carlovitiu,

1) ca din eparchiele Ineului-mare *) si Oradei mari, ce
se pomenescu in privilegiulu datu natiunii serbesci la an. 1695,
se forma eparchia Aradului, precum acest'a se pote vede din
privilegiulu, ce s'a datu in favorea natiunii serbesci la an.
1777;

2) ca metropolitulu natiunii serbesci si Archiepiscopulu
din Carlovitiu in titulatur'a sea bisericesca au introdusu titulu:
„Archiepiscopulu la Carlovitiu si Mitropolitulu alu intregi natiuni
serbesci si romanesci din tierile c. r. austriace“, care titlu s'au
intrebuintiatu pan' la Patriarchulu de curendu reposatulu Raiacic;

3) ca ori ce fonduri a fundatu acesta metropoli'a a in-
tregi natiunii serbesci si romanesci din provinciile austriace,
acelea tote le-a fundatu cu numiri generale bisericesci si spre
scopuri comune bisericesci, fara de cea mica numire na-

*) Aprope de Aradu.

Nol'a aut.)

tlunala, numindu adeca unulu din aceste fonduri „föndu neatn-göbilu“, ear celalaltu „föndu clericalu“;

4) ca in monastiri, fära diferentia de nationalitate, se priimira noviti, si se 'naintara diaconi, presbiteri, igumeni si archimandriti;

5) ca in monastirile, ce se aflau in Ungari'a, 'servitiulu domnediescu se sevarsiä in ambe lmbele credinciosiloru nostri, care praxa au incetatu numai de 17 ani; ca pe tempulu Episcopului Maximu Manuilovic 1829—1834 cantäriile bisericesci inatedral'a din Versietiu se sevarsiä romanesc se serbesce;

6) ca professorii institutelor teologice se denumiau dupa aptitatea, ear nu dupa nationalitatea lorü;

7) ca cu ocasiunea incuviintärei unei despagubiri pentru Episcopi din fondulu neatn-göbilu pentru taxele de singelia sterse, sumele de despagubire nu se socotiau dupa nationalitatea Episcopiloru säu a crestiniloru, ci dupa mesur'a venituriloru siacärei Episcopii;

8) ca la infiintarea si sustinerea unui institutu clericalu nu se procese in privinti'a mijlocelor banale trebuinciose din punctulu de vedere nationalu, ci din celu generalu bisericescu, cá sa se póta ajunge scopulu generalu bisericescu. (Va urmä.)

Sabiiu in 23 Martiu (4 Aprile). Astadi s'a ünutu siedinti'a lunaria a comitetului Asociatünei. Protocolulu spesperämu ca-lu vomu poté comunicä pe nr. venitoriu.

Din Banatu, Cerculu Lipovei Martiu 18/30 1865. Multu onorate Domnule Redactoru! La articolulu D. Corespundinte I. I. din nr. 14 alu „Tel. Rom.“ sub rubric'a: din Comitatulu Lipovei, in interesulu adeverului amu onóre a 'ntrebä pre D. Coresp., ca candu s'au infiintiatu Comitatulu Lipovei, sub care Domnitoriu? Si candu s'a facutu cunoscutu on. publicu, ca Lipov'a e inaltiatu din oficiolatu de cerca, la demnitate de comitatu? — La nepasarea dd. notari amu onóre a aduce aminte D. I. I., ca candu au adusu inainte nepasarea, cuvinti'a aru fi adusu cu sine, cá sa se provöce la date si si sa nu dee asiä dicendu cu böt'a in balta, ca singuru se stropesce; cáci déca D. I. I. e dóra cam nepasatoriu in ducerea oficiului seu, judeca si pre altii a fi asiä, si eu de asiu fi fostu in locul D. I. I., asiu fi urmatu dísei D. Chr., care dice: Nu judecä, ca nu te vei judecä; in sa acuma cu ce mesura ai mesuratu ti se mesura. — Ca dd. notari nu priimescu spre spedare Cerculariele Preotiloru, provocu pre D. I. I., cá sa documenteze cu argumente demne de credintia, ca candu? si ce numeru au avutu acelu Cerculariu? acést'a a o face sciu bine ca nu va poté. — Ca in cancelari'a dd. notari este disordine, eu stau cam uimitu; si cugetu, ca de unde scie d. I. I., ca in Cancelari'a dd. notari este disordine? au dóra D. I. I. e Jude cercualu, ori Juratu, (ori Revisorulu vreunui dicasteriu secretu? de e, mi-plecu capulu cá inainte mai marelui meu; de nu e, i aducu aminte de dis'a comuna: „Nu-ti intinde lingur'a, unde nu-ti ferbe ól'a.“

La celelalte invinüiri ale D. I. I., ne aflandu-le demne a le refränge, si a perde patiinti'a on. publicu cu citirea lorü, tacu; ca on. publicu va scí judecä, si pre unulu si pre altulu. —

D. I. I. dice ca pre spesele-i proprii au condusu ducatoriu de cárti, cá sa nu clocésca cu septemänile prin cancelariile notariale. — Ca cu spesele-i proprii aru fi portatu Cerculariu, förte tare me indoiescu; in sa treb'a póte fi asiä, ca fiindu portatorii de cárti dusi cu alte cárti oficiöse, firescu lucru ca sau facutu dóra ceva intardiare—ci fiindu Dlui corespundinte I. I. cunoscuta urginti'a cerculariului aveä indoita datorintia cá preotu si cá Romänu, de nu erä notariulu din comun'a C. acasa, a descoperi urginti'a unui'a dintre antisti, carele cu bucuria faceä cele de facutu, ear nu a se galcevi cu scriitoriulu notarialu-, ci [a descoperi notariulu nerenduiel'a ce s'a facutu, si nu a alergä indata la opiniunea publica. — Ca D. notariulu din comun'a C., si inca gr. orientalu, aru fi tractatu asiä cu unu cerculariu archiepiscopescu: on. publicu va fi crediendu assertiunea D. I. I., in sa lucrulu cu totulü altcum stä, adeca: D. I. I. a priimitu numitulu cerculariu, si inprotocolandu-lu, mi l'a tramisu mie spre spedare, fära a fi adresatu, ca unde säu la care comuna are a se spedä, cu dreptu ca i l'au re'ntorsu D. I. I. spre a-lu adresä la locul cuvünciosu, D. I. I. prin acést'a se aflä vatematu, si dice in publicu, ca amu tratatu reu cu cerculariulu numitu.

Ca d. Notariulu din Comun'a C. si altii in genere si inca de nationalitate romäna nu respectéza p. n. diploma din 20 Octobre 1860 si resolutiunea din 27 Decembre 1860, are dreptu; cáci ei, adica notarii, bine si-aducu aminte de cuvintele profelutui Davidu, „Pune Dómne straja gurei mele si usia de ingradire impregiurulu buzelorü mele“, si ei, notarii, suntu aternatori dela alti diregatori mai inalti si inca de nationalitätü neromäne; dara si alt-cumu laureatulu si de memoria demnulu Poetu candu cu versulu seu au descéptatu romanimea

din somnulu de mörte, n'a disu: Notari cu pén'a 'n frunte: ei, Preoti cu crucea 'n frunte! — asiä dara de aru fi capacitatu d. I. I. pre poporeniä din Comun'a C. si i-aru fi facutu sa cunósca dreptulu si voi'a preagratiösului nostru Monarchu, atunci credu ca s'aru implini dorinti'a d. I. I. in treb'a limbei. *) E. M.

Din Bucovin'a.

„Concordi'a“ comunica urmatórea adresa, substernuta Escellentiei Sele Dlui Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a din partea multoru Romäni din capital'a Bucovinei:

Pré santite Archiepiscopu si Mitropolitu!
Escellentia Ta!

Alta veste mai imbucuratória si altu daru mai maretü nu ni poteä sosi nöue dreptcredinciosiloru chiaru in diu'a nascerei Mantuitorului lümei, decätu fa vestea despre denumirea Preasantiei si Escellentiei Tale de Archipastoru si Mitropolitu alu Romäniloru ortodoxi din Ardealu si Ungari'a. O dorintia dintre cele mai ferbinti ale Romäniloru se implini prin actulu acést'a. Töte inimele dreptcredinciosiloru au trasaritu de bucuria si multiamire, audindu vestea, ca Metropolita romäna este restaurata si ca Escellentia Ta esti capulu eii. Si noi Romänii din Bucovin'a, orasienii capitalei Cernautiloru, ne grabimu, de a veni inaintea Preasantiei Tale cu omagiele nöstre de felicitare, pentru ca denumirea de Mitropolitu a cadintu pe celu mai demnu, pe celu mai caldurosu, si mai sinceru aoperatoriu si luptatoriu pentru drepturile säntei nöstre biserici, pe acelu barbatu, carele este menitu dela provedinti'a cerésca, cá sa scape si sa mantuiésca comunitatea dreptcredinciosiloru Romäni din Austri'a din starea anormala, in carea o cofundasera impregiurările cele vitrige ale tempuriloru trecute si de fatia. Nu potemu, Escellentia Ta, cá sa nu strigämu din töta inim'a si din totu sufletulu nostru: Sa traiésca omulu Provedintiei, sa traiésca Présantia Ta la multi si fericitiani spre in florirea si mantuirea bisericei nöstre! — Mare este bucuria nöstra, Présantite Parinte, pentru ca in denumirea Présantiei Tale de Mitropolitu, vedemu inceputulu realisärei dorintieloru nöstre, cari nu tintescu la alt'a, decätu cá sa potemu scapá odata si biserica nöstra din Bucovin'a dintr'o stare de totu anormala si plina de abusuri, carea, de va durä inca multu, ne amerintia biserica cu o ruina morala si materiala; cáci aici la noi nu domnescu invetiaturile cele sänte ale Mantuitorului, ci numai capritiulu si interesele omenesci. Bucuria nöstra aru fi fostu deplina fära dorere de inima, déca amu fi vediatu figurandu in actulu denumirei Escellentiei Tale de Mitropolitu si biserica nöstra din Bucovin'a! Atunci numai amu fi fostu linisciti deplinu despre viitoriulu ferice si alu bisericei nöstre de aici! De acést'a bucuria si multiamire sufletésca in sa nu ne facuramu partasi, si de aceea neodichn'a nöstra pentru viitoriulu bisericei din Bucovin'a este cu atät'a mai mare, cu câtu proistosii bisericei nöstre, portati de post'a marirei si a stralucirei proprie, se opunu din respoteri la subordinarea bisericei nöstre sub vechi'a Mitropolia a Ardélului, restaurata prin inaltulu biletu de mäna imperatescu. Ei nu vreu sa bage in séma dorintiele respicate de repetite ori ale dreptcredinciosiloru din dieces'a Bucovinei; si clerulu se teme, nu cutéza de a-si radica in fati'a lümei glasulu seu, pentruca este terorisatu. Acést'a terorizare o latiescu chiaru si asuprä mireniloru, cáci in siedinti'a consistoriala din 31 Decembre 1864 (12 Ianuariu 1865) au propusu Escellentia Sea, Episcopulu nostru, cá sa se faca profesoriloru dela scóla nationala normala din Cernäuti, carea stä sub Consistoriu, aspra cercetare disciplinaria, pentru ca au cutezatu sa-si arete si ei dorinti'a sea subscriindu döue petituni, un'a cátra Escellentia Sea si alt'a cátra inaltulu Ministeriu, unde se cereä, cá Escellentia Sea sa binevoiesca urmandu cu sinceritate dupa préinalta decisiunea din 27 Sept. 1860 si dupa inaltulu emisulu ministerialu din 30 Sept. 1860 sa conchiame in Cernauti spre regularea afaceriloru generale ale bisericei ortodoxe din Austri'a, precum in specialu si spre otarirea pusetiunei ierarchice a diecesei Bucovinei, unu sinodu deplinu, alesu pe temeulu principiului reprezentativu, si statatoriu parte din preoti si parte din mireni, carele sa se tina dupa regulele prescise, si apoi otaririle, ce se voru face dupa o deliberare cópta, sa se substérna la locurile mai inalte spre intarire.

*) Cu acesteä, facendu dreptate ambelorü párti, declarämu caus'a acést'a terminata in föi'a nöstra; dar trebuie sa marturisimu cu parere de reu, ca d. replicante in generalu n'a restornatü disele Dlui I. I. Red.)

Vedeți, Escellentia T'a, cum se nimicescu la noi tóte dorintiele și tendintiele, de a scapá biseric'a din starea eii cea anormala? Cum se teroriseza chiaru mirenii, și apoi ce sa mai dicemu noi de preoti? Acesti'a suferu și ta cu, sperandu numai in Provedintia dumnedicésca și asceptandu pre unu Mantutoru!

Acestu Mantutoriu esti Présantia T'a, parinte Mitropolitel Inalt'a-Ti pusetiune, marea și cumpanitorea-Ti inriurintia, zelulu Présantiei Tale celu infocatu, neadormitu și fără margini pentru binele și inflorirea bisericeii noastre celei dreptu credinciose, tóte aceste ne sunt pe atâtea chizestii, ca nu ne vei parasi, ci imbratisiandu cu bunavointia și caldura caus'a nostra bisericesca, pentru a cărei'a deslegare și Escellentia T'a Te-ai luptatu ani indelungati, o vei sprijini-o și aperi-o cu tóta iubirea de ómeni la locurile mai innalte, cá ea sa se reguleze in folosulu comunei noastre biserice, cáci noi nu dorimu alt'a decâtu numai impreunarea cu biseric'a, cu Mitropoli'a din Ardealu. Acest'a ni-a fostu, ne este și ne va fi obiectulu dorintieloru noastre, in privintia regularei pusetiunii noastre ierarchice fatia cu celelalte doue Mitropolii, ce existu in Austri'a. Noi ne rogámu, Présantia T'a, nu cá sa iai insu-Ti initiativ'a, ci numai cá sa ne spriginesci cu inriurintia cea cunoscuta a Escellentiei Tale cererile noastre, ce le-amu adressatu și le vomu adressá cátra locurile innalte.

O! Présantite Parinte! Suntemu convinsi cu deplinetate, ca Preasantia Ta vei binevoi a priimi cu blandetie și doiozia parintésca omagiale noastre de felicitare, ce Ti-le aducu nisce fii sufletesci, precum suntemu asemenea convinsi, ca ne vei aperi caus'a nostra bisericesca, care este o cauza comuna, și de aceea, cerendu-Ti binecuventarea, Ti strigámu din adunculu inimii noastre: Sa traiesci Présantite Mitropolitel și alu Bucovinei la multi și fericiți ani!

Cernăuți in Ianuaru 1865.

(Urméza o multime de subscrieri.)

Dieces'a Bucovinei,

dupa siematismulu pe an. 1865, tiparitu spre neonórea compunatorilor lui și umilirea simtiului nationalu alu totoruru Románilor austriaci, nu in limb'a romána, ci in cea germana, cuprinde 12 protopopiate, și adica:

- 1) Prot. Cernăuților cu 55,677 suflete, 32 biserici și 34 preoti;
- 2) Prot. Seretului cu 22,338 suflete, 24 biserici și 15 preoti;
- 3) Prot. Suciavei cu 31,642 suflete, 26 biserici și 19 preoti;
- 4) Prot. Radautiului cu 36,666 suflete 23 biserici și 19 preoti;
- 5) Prot. Homorei cu 15,510 suflete 17 biserici și 9 preoti;
- 6) Prot. Câmpu-lungului 22,409 suflete 19 biserici și 17 preoti,
- 7) Prot. Vicovului cu 33,799 suflete 22 biserici și 19 preoti;
- 8) Prot. Storotinetiului 37,635 suflete 24 biserici și 20 preoti;
- 9) Prot. Cotimanului 38,119 suflete 30 biserici și 26 preoti;
- 10) Prot. Dnistrului cu 37,406 suflete 29 biserici și 20 preoti;
- 11) Prot. Ceremosiului cu 38,537 suflete 22 biserici și 20 preoti.
- 12) Prot. Putillei 18,230 suflete 18 biserici și 11 preoti;

Cu totulu 387,968 suflete, 286 biserici și 229 preoti de miru și 48 calugari.—Și pentru acésta diecesa in Cleru alu Bucovinei nu se știiesce a pretinde unu Metropolitu și 2 Episcopi sufragani! O tempora, o mores!

Dar óre ce vomu dice de ingrijirea acestui inaltu Cleru, candu vomu audí din acelasi siematismu, cain tóta dieces'a nu sunt făr' 104 scóle populare cu 107 invetiatori și 3195 scolari (cu scolaritie cu totu)! Astfelu in Bucovin'a totu numai din 121 crestini gr. resariteni umbla unulu la scóla, va sa dica: totu numai cam dela 30¹/₄ familii umbla unu pruncu la scóla! Referintie atátu de nefavoritóre nu se afla dór in tóta monarchia.

Principatele române unite.

Vomu incepe astadi reportulu nostru cu anuciarea unei foi nóue: „Opiniunea nationale“, díuariu politicu, literariu și comerciale, ce ese din 16/28 Martiu sub directiunea dlui N. T. O r a s i a n u. I urámu viétia lunga și activitate salutifera.

„Monitorulu“ oficiosu din 10/22 Martiu publica mai multe legi de insemnatate, și adeca: 1) infiintierea și numirea de controlori urbani ai contributiuniloru directe; 2) proiectulu de lege asupra organizatiunii și disciplinei judecatoresci; 3) proiectulu de lege relativu la unu creditu de 600,000 lei pentru tiparirea obligatiuniloru rurale; 4) proiectulu de lege relativu la regularisarea drepturilor de intrare a pastoriloru și a turmeloru loru in tíera; 5) proiectulu de lege și votulu camerei, relativu la desfiintierea moriloru, baraciloru și a totu ce impedece cursulu liberu alu Dambovitiei. Acestu proiectu a fostu votatu de camera și senatu, 6) proiectulu de lege pentru stingerea actiuniloru intentate de guvernul contr'a d-lui Gr. Brancovénu și predarea documentelor și socoteliloru administratiunii sale asup'a monastiriloru și schituriloru, dise Brancovenesci; 7) Legea relativu la serviciulu perceptoriloru din orasiele și tergurile principale.

Societatea teatrala din Iasi a datu o representatiune in favórea inundáțiloru, carea au adusu summ'a de 600 galbini; Domnitoriu a oferitu spre acelasi scopu 1000 galbini.

„Reform'a“ aduce imbucuratórea novela, ca dela 1 Maiu venitoriu, postele straine in Romani'a voru incetá de totu și statulu se va insarciná cu postele internatiunale.— Ne folosimu de acésta ocaziune, pentru de a incredintia pre on. Redactiune a „Reformei“, ca cecece insiraseramu in nr 18 alu Tel. Rom. despre afacerea postei și telegrafulu in Romani'a, n'a fostu nici decâtu din intentiune a micșorá meritele dlui Liebrecht și cu atát'a mai puțin ale guvernulu románu, cáci cine altulu cá noi se bucura și de celu mai micu progressu alu fratiloru de dincoló! — ci o simpla reproductiune a unei corespondintie straine. Tocmai noi amu fostu acéi'a, cari la ivirea ideei postelor propriu románe amu fericitatu acésta idea cu caldura, și procederea nostra fatia cu lucrurile din Romani'a ne scutesce de ori ce umbra de prepusu, ca amu vedé mai multu cele rele, decâtu cele bune, ce se facu in Romani'a re'nyieata.

Dupa reportulu ministrulu presedinte, d. Bosianu, in S. Domnitorulu au aprobatu institutiunea unei comisiuni compuse din P. Metropolitu, presedintele cartiei de cassatiune, vicepresedintele consiliulu de statu, senatorele Conte Scarlatu Rosetti, primarul Bucuresciloru și negociatorii Vlasto, Derusi, Callinderoglu, Califaru, Halfon, Coengtopolu și Annsi, care comisiune sa adune ajutore pentru cei inundati. Afara de acésta in tótu judetiulu s'a mai asediatu cáte o comisiune spre scopulu acésta.— Domnitorulu Romaniei și cu acésta trista ocaziune au escelatu prin inaltimea cugetelor și nobilitatea simtiemintelor se: afara de aceea ca in persóna au umblatu prin stratele periclitate, incuragiandu, imbarbatandu și mangaiandu, au adressatu ministrulu Bosianu o scrisóre, prin carea lu provóca a luá mesuri cuprinditóre și eficaci, spre a se ntempiná calamitatea esundáriloru capitalei și a tíerei pe venitoriu.

Senatorulu Conte Scarlatu Rosetti, visitandu de curendu asilulu Elen'a Dómn'a și fiindu prea multiamitu cu tóta institutiunea lui, sub directricea dsiór'a Iosefin'a Strasser, a cerutu voia dela Dómn'a a oferí institutulu 2500 lei și 100 carti didactice, ear pre zelós'a directrice o-a daruitu cu unu orologiu de auru pretiosu.

Camera s'au inchisu in 14 Martiu, sesiunea Senatulu fusese prolongita până pe 21 Martiu.

Prospectu politicu.

Confederatiunea germana, carea numai candu și candu face cáte o actiune, a datu in dilele aceste unu semnu de viétia. In siédinti'a din 26 Martiu c. n. Bavari'a, Saxoni'a și Hessi'a propusera: cá bundulu, rezervandu-si decisiunile ulterioare sa enuncie asceptarea, ca Austri'a și Prussi'a voru dá ducatulul Holstíniei in possessiunea principelul ereditariu de Schleswig—Holste'n—Sonderburg—Augustenburg, ear in privintia ducatulul Lauenburg voru descoperi bundulu contielegerile dintre densele. Propunerea acésta, carea reprezentantele Prussiei o declará pripita, Prussi'a propuse a se predá unui comitetu spre anteconsultare (seu cu alte cuvinte: spre ingropare), Austri'a voia a se pertractá obiectulu indatu; la votare parerea césta din urmasé priimi cu 9 contr'a 6 voturi. Desbaterea meritoria asup'a acestui obiectu va urmá in 6 Aprile și atunci apoi se va vedé incátu are Prussi'a simpatiile celoralalte staturi germane la incorporarea ducateloru.

Cátu pentru aplecarea locuitoriloru din ducate cátra Prussi'a, despre aceea vorbesce destulu de chiaru apati'a (nesimtierea), cu carea s'a serbatu in 10/22 Martiu díu'a natala a regelui.

Conflictulu din camera prussésca intre guvernul și majoritatea camerei ajunsese la atát'a, incátu prin Berlinu se și vorbeá despre desfiintierea acéstei'a. De alta parte iarasi se diceá, ca regele in urm'a unui consiliu ministeriala din 13/25

Martiu, a facutu concessiuni, invoidu-se in fine, cá servitiulu militarú regulatu sa se reduca la 2½ ani. Celu mai deaprópe venitoriu ne va areta, ca invinge-va in Prussi'a vieti'a constitutunala ori absolutismulu.

Dupa antecedintiele din Frankfurt Prussi'a a tramisu o nota cercularia cátra tóte guvernele nemtiesci, in carea reiépta cu tóta resoluteti'a acésta propunere, combate dreptulu de ereditate a ducelui de Augustenberg, si declara, ca déca acea propunere s'aru priimi preste asceptare si déca din acésta priimire s'aru nasce conflicte, atunci Prussi'a va sci sustiné si aduce la válóre dreptulu seu.—Preste totu se vede, ca ur'a cea vechia intre Prussi'a si staturile medie amenintia a irumpe chiaru si in fapte: 6 Aprile este o di fatala pentru Germani'a!

Cu privire la scirile respandite prin Mazzini: cá candu intre Franci'a si Itali'a aru esiste unu adausu secretu la conventiunea din 15 Septembre, ministrii Lamarmora si Visconti-Venosta declarara, ca unu astfelu de tractatu secretu nu exista nici decátu, garantandu celu d'antáiu assertulu seu cu onóra, carea-i e mai scumpa decátu vieti'a, ear celu din urma numindu-lu o prodiune infama.

Foile italiene fára deosebire de colóre se plángu asupr'a stárei finantiale a statului.

In Franci'a se vorbesce inca, dar nu se scie nimicu siguru despre caletori'a, ce are de cugetu sa o faca imperatulu Napoleonu la Lion si dupa aceea la Algeri'a. Se crede ca calatori'a la Lion va urmá pela capetulu lui Aprile si ca Imperatulu va fi insotitu de Imperatés'a si de printiulu imperatescu, si ca totu pe tempulu acéla voru veni la Lion si imperatés'a rusésca si regele Victoru Emanúlu.—„Monitorulu“ officiosu publica dimissionarea ministrului de interne Boudet, si inlocuirea lui prin Marchionele de Lavalette.

Se crede, ca priesedinte alu camerei legislative se va denumí contele Walewski.

In camera curgu lupte serióse si infocate; unu vorbitoriu alu oppositiunei (Picard) merse pána a declará, ca diu'a de 2 Decembre—suirea pe tronú a lui Napoleon—nu este unu datu, ci o crima. Asemenea vorbescu Jules Favre si alii cu multu focu si spiritu asupr'a imperialismulu, cá asupr'a celui mai cumplitu inamicu alu libertátei.

Imperatulu rusescu, dupa o scire a „Jurn. de Dresd'a“, va merge in Aprile la Varsiovi'a, pentru de a probá in persóna reformele cele nóue, ce va sa le introduca in Poloni'a.

Catalogulu

Cartiloru Bibliotecei Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romána si cultur'a poporului románu.

(Continuáre *)

82. Tesauru de monumente istorice pentru Romani'a de A. Papiu Ilarianu, scriere periodica in fascióre, ese in Bucuresci si se tramite de D. autoru in daru, regulatu.
83. Revist'a Romána din 1862, unu tomú, daruitu.
84. Molitvelnicu, tiparitu sub Domni'a lui Michailu Apafi celu mai mare, din mil'a lui Domnedieu Craiulu Ardealului etc., tiparitu-s'au in Mitropoli'a Belgradului la anulu 1689. (Daruitu prin Georgiu Lazaru, parochu in Cefa, comit. Bihorului in Ungari'a.)
85. Istori'a Románilor din tempurile cele mai vechi pána in dísele nóstre de A. Treb. Laurianu, Bucuresci, tipografi'a statului 1861. (Donata de autorulu) 1 tomú.
86. Psaltire vechia romanésca (donata de D. Ioann Puscariu, membru ord. alu Asociatiunei.)
87. Psaltire vechia romano-slavóna (donata de acelasu.)
88. Versuch einer politischen und natürlichen Geschichte des Temesvarer Banats, in Briefen an Standespersonen und Gelehrte, von Franz Griselin, Wien 1780 (donata de acelasu.)
89. Kirchen-Lexicon, oder Encyklopädie der katholischen Theologie von Heinrich Joseph Wetzler. Erster Band 1847. (donata de D. professoru de Teologia in Blasiu Gavriile Popu.)
90. Erdélyi történelmi adatok, kiadja az erdélyi. Múzeum egyesület, 4 tomuri (procurata cu spesele Asociatiunei.)
91. Monumenta Hungariae historica. Magyar történelmi emlékek, kiadja a magyar tudományos akadémia történelmi bizostnánya. Pest. 1861. 19 tomuri (procurata cu spesele Asociatiunei.)
- 92 Reichsgesetzblatt für das Kaiserthum Oesterreich, din totianii, dela 1849 pána inclusive 1859 in 12 tomuri bine legate (donatu prin D. Consiliaru de Gubernu Ilie Macelariu)
93. Verordnungsblatt für den Dienstbereich des österreichischen Finanz-Ministeriums, anulu 1860, 1 tomú (donatu prin acelasu.)
94. Historia dell' Indie occidentali onero conquista della provincia D. Incaton, della maravigliosa città di Messico, etc. Venetia 1599, 1 tomú.
95. Schakspeare's Sämtliche Schauspiele v. Mayer, Gotha 1830 (donata de Sav'a Popoviciu Barcianu, parochu in Resinari.)
96. C. Cornelii Taciti Opera ad optimorum librorum fidem, adcuravit C. H. Weiss, Editio stereotypa. Lipsiae, 1829, 1 tomú.
97. Német-magyar és magyar-német lexicon, vagy is Szókönyv, készítette Marton Iosef. Bécsben 1807, 1 tomú.
98. Agricultur'a, indreptariu in economi'a practica rurala in folosulu junimei scolare poporene, de Vasile Vankay Vank, Pest'a 1863 1 tomú.

*) Vedi „Telegrafulu Románu“ din 1863 nr. 37, 39 si 42. Archiv.

Redactoru respunditoriu Zacharia Boiu.

99. Polybii megalopolitani historiarum libri V, priores. Nic. Perotto Spontino interprete. Excudebat Iacobus Stoer CIO IO. XCVII, 1 tomú.

100. Conciones funebres CLXXX per Ioanem Brandmillerum Basiliae MDLXXIX.

101. Das Reich Gottes auf Erden, aus den heiligen Urkunden. Historische Kanzelvorträge v. Peter Baldauf, Graetz, 1821, 1 tomú.

102. Martini Felmer primæ lineæ Historiæ Transily. antiqui, medii et recentioris ævi. Cibinii et Claudiopoli in bibliopoliis Martini Hochmeister, 1779 (donata de D. protopresbiteru P. Bódila). 1 tomú.

103. Lucii Annaei Senecæ cordubensis tragædiæ MDCLXXIII. (idem) 1 tomú.

104. Des ehrwürdigen P. Perrin aus der Gesellschaft Jesu geistreiche Predigten über die evangelische Sittenlehre. Augsburg 1771 (idem) 1 tomú.

105. Speculum naturæ humanæ, sive discursus curiosi et fructuosi de iis, quæ ad naturalem hominis constitutionem pertinent auctore Ioanne Adamo Webero (idem) 1 tomú.

106. Kurze Übersicht der allgemeinen Weltgeschichte als Erläuterung zum bildlichen Strom der Zeiten, von Th. Em. Hohler (idem) 1 tomú.

107. Die Lehre von den Arten und Formen der Dichtung v. Dr. Timm (idem) 1 tomú.

108. Iohann Caspar Lavaters Regeln für Kinder durch Beispiele erläutert von I. M. Armbruster, (idem) 1 tomú.

109. P. Ovidii Nasonis Fastorum libri VI., Tristium libri V., De Ponto libri IV., Coloniae MDXXXVIII., (idem) 1 tomú.

110. Historia doctrinæ protestantium, in religionis materia, continuis mutationibus, contradictionibus, innovationibus, variatæ et fluctuantis, Gallice edita a Iacobo Benigno Bossuet. Tirnaviæ. (idem) 1 tomú.

111. Figuræ bibliorum R. P. F. Antonii de Rampellogis Genuensensis etc. Antverpiæ MDCLXVII. (idem) 1 tomú.

112. M. Tullii Ciceronis rhetoricorum libri quatuor ad Herennium etc., an. MDXXVII, (idem) 1 tomú.

113. Vocabula rei numariæ ponderum et mensurarum græca, latina, ebraica, quorum intellectus omnibus necessarius est. Lipsiæ MDLXX. (idem) 1 tomú.

114. Heinrich Vogels Beschreibung einer dreissigjährigen zum Theil glücklichen zum Theil unglücklichen, Seereisen nebst der Geschichte seines Lebens. Leipzig, 1797. (idem) 1 tomú.

115. Psalterium Davidis et libri sapientiales (idem) 1 tomú.

116. Rerum Transilvanicarum libri quatuor. Authore Ioanne Bellenio, anno salutis 1664 (idem) 1 tomú.

117. Enchiridion Juris utriusque: seu definitiones, distinctiones, et quæstiones clare et breviter definitæ juris canonici et civilis: synopsis bifaria, et in priore quidem omnes decretalium, auth. Barthol. a Carthagena; in posteriore vero omnes institutionum imperialium. Francofurti ad Moenum, anno MDCCXXXV.

118. Cornelii Nepotis de vita excellentium imperatorum et virorum illustrium opera, quæ supersunt. Mit Anmerkungen zur Berichtigung und Erläuterung dieses Schriftstellers von Iacob Brand, Frankfurt am Main, 1847 (idem, totu dela d. prot. Petru Bódila) 1 tomú. (vedi si nr. 20).

119. Doctrina moralis in brevissimum compendium, ex variis probatisque authoribus redacta; omnibus pastoribus, et animarum curatoribus facillima et utilissima etc. Editio septima. Tyrnaviæ, MDCCXXI. (idem) 1 tomú.

120. M. Tullii Ciceronis epistolarum ad familiares Libri sedecim. Editio secunda. Dilingæ, MDCXCIV. (idem) 1 tomú. (Va urmá.)

Nr. 9—3

Concursu.

Devenindu vacantu postululu invetiatorescu de class'a a II. din Opidulu Presmiru, se cere unu invetiatoru cu salariu de 126 f. v. a. din cass'a alodiala, 40 xr. v. a. dela totu scolarulu, quartiru, si 4 galete bucate.

Pentru acestu postu se deschide concursu pána la 15 Martiu a. c. st. v.—Doritorii de a-lu ocupá au de a-si tramite la subscrisulu petitiunea timbrata cu 50. cr. v. a. si documentele urmatóre:

a) Atestatu despre studiele absolvate si cunoscenti'a cantáriloru bisercesci,

b) Atestatu despre portarea morala, si

c) Atestatu de hotezu, ca este greco-resarítenu.

Brasióvu in 26 Februariu 1865.

Inspectorulu scol: District; in Tractulu Protopopiatului alu II alu Brasióvului. Ioann Petricu, Protopopu.

Nr. 10—2

Publicare de licitatiune:

In ⁸/₂₀ Aprile 1865, nainte de amédi la 10 óre se va tiné in zidirea scolara a parochiei gr. or. din suburbiulu iosefinu din Sabiiu licitatiunea publica minuendo asupr'a mai multoru reparature la biseric'a, cas'a parochiala si cas'a scolara de acolo. Tóte reparaturele, ce se licitéza impreune, suntu preliminarata cu 1167 fl. 49 xr.; vadiu vine a se depune in bani gat'a ori in chartii de statu nainte de licitatiune 59 fl. v. a.

Actele respectíve se potu luá la cunoscentia in bolt'a d. Antoniu Bechnitiu in piati'a mica.

Sabiiu in ¹⁶/₂₈ Martiu 1865.

Dela representanti'a bisericiei gr. or. din suburbiulu iosefinu.

Burs'a din Vienn'a	24 Martiu (5 Apr.) 1865.
Metalicele 5%	71 35
Imprumutulu na, 5%	76 80
Actiile de banca	795
Actiile de creditu	183 30
Argintulu	107 75
Galbinulu	5 21 ¹ / ₁₆

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceesane.